

GAZETA TRANSILVANIEI.

Gazet'a ese de 2 ori: Mercurca si Duminec'a, F61'a, candu concedu ajutoriele. — Pretulu: pe 1 anu 10 fl. pe 1/2 3 fl. v. a. Tieri esterne 16 fl. v. a. pe unu anu seu 3 galbini mon. sunat6ria.

Brasiovu 22/10 Martiu 1868.

Se prenumera la postele c. r., si pe la DD. corespondenti. — Pentru serie 6 cr. Taca timbrala a 30 cr. de facare publicare.

MONARCHIA AUSTRIACA Transilvania.

Epistola deschisa Domnului Alecsandru Halmágyi.

Domnulu meu! Este tocma o luna, de candu Domniata in Nrii 21 si 22 din „Közlöny“, a carui conducere provisoria o ai asupra Dtale, aflasi cu cale a'mi adresa mie si „Gazetei“ doi articuli de patru semicol6ne.

Am cititu acei articuli cu t6ta luarea-aminte ce merita cestionile de mare importantia agitate in acelasi, cum si cu acea deferentia ce simtiamu ca datoresem unui compatriotu nu numai luminatu, ci si de buna credintia. Atatu bun'a cuviintia, catu si interesele patriei trase de Dta in discutie, apoi si cumplit'a responsabilitate ce incarei Dta asupra'mi, imi impunea invederat'a datorintia de a'ti da unu respunsu pre c6tu se p6te mai respicatu, cu scopu, ca se'ti respandescu t6te opiniunile cate vediu ca le ai Dta atatu despre referintiele mele catra Gazeta, cu care'ti place a me confunda par force, catu si despre credintiele mele politice. Intr'aceea pre langa alte intemplari ce au decursu de 4 septemani inc6ce atatu in Clusiu catu si in Pest'a, pre care Dta le cunosci mai bine decatu noi aici in provincia, Nr. 16 alu Gazetei Te a pututu informa si convinge pe deplina, ca ea intre impregiarile de facia nici chiaru legiloru de buna cuviintia nu mai pociu corespunde.

Dela Ianuaru 1861 noi ambii nu amu mai avutu a face unulu cu altulu, 6ra conversatiunea de atunci imi dedese ocaziune de a cuno6ce in Dta unulu din acei pucini barbati din partit'a Dv6stra, cu carele ointielegerea d6ra nu ar' fi cu neputintia. Tocma pentru aceea mi-ar' fi placutu a continua cu Dta, nu vreo polemia st6rpa, de care 'mi este gr6tia, ci o simpla conversatiune pe terenulu legiloru fundamentali ale Transilvaniei, pe alu diplomei leopoldine, pe alu sanctiunei pragmatice, intielesai, alu sanctiunei pragmatice din 1722, pe alu legiloru transilvane din 1791, alu celoru din 1848, auditai, si alu celoru din 1848, cum si alu celoru din 1863/4. Totu odata mi-ar' fi placutu ati demonstra la vederea ochiloru, ca nu romanii transilvani au instrainatu drepturile tieri intre anii 1688 si 1703, ca nu romanii au stramutatu supremulu tribunalu dela guvernulu cancelaria din Vien'a multa mai nainte de an. 1864 si de an. 1848, ca nu romanii au mersu mai anteu la Reichsrath (1860), ca nu romanii au fostu auctorii diplomei din 20 Octobru 1860, ca dupa 26 Febr. 1861 grafi Pálfy, Forgách, Nádasdy, Zichy etc. n'au fostu romanii, ca in Reichsrathulu de mod'a n6ua din 1867/8 nu romanii au dusu pe Ungari'a si pe Transilvani'a.

Dorint'a mea nu se p6te implini, celu pucinu aici in Brasiovu sub nici unu felulu de conditiune mai multu nu.

Nu scriu d6ca Dtale iti pasa seu nu, c6 eu se'mi justifica conduit'a mea politica, din tonulu in6e in carele 'mi vorbesci trebue se incheiu, ca esoi f6rte splecatu a me trage la respundere pentru acea conduita a mea. D6ca este asia, apoi te rogu, anumesec'mi o ti6ra si unu diuaru, in carele se afiu campu de sjonsu spre a satisfice asteptariloru Dtale. Sciti ca mie nu'mi place a ambla, precum dicemu noi, cu doi bani in trei pungi, n'am invetiatu a masca adevurul in fabule de ale lui Esopu, ci seu ilu spunu in tregu, seu ilu ret6en intregu si mi'lu pastrezu pentru alte timpuri, de care vorbesec Tacitus la unu locu. Noi romanii ne aflamu in timpuri

de acelea. Nu face nimicu; pentruca n6ua acesteia ne potu fi de mare folosu. Intr'aceea d6ca cumva mai amu eu audiulu si vedulu sanet6se, apoi paremise ca decursulu evenimenteloru cate treon pe facare di pe dinaintea n6stra cu o rapediune frapanta, va justifica si in ochii Dtale conduit'a mea politica multa mai curendu decatu asi fi creditu si eu insu'mi. De aceea nici tacerea ce ni se impune in dilele acesteia, nu ne cade nici decum greu, nici chiaru asia greu, c6 oea impusa intre anii 1850 si 1860. Din contra repetiescu astadi ceea ce am respunsu gubernatoriulu br. Lud. Wohlgemuth in 25 Aug. 1850 facia cu alte trei pers6ne: Ve multiamescu Escelentia, ca dupa atatea lupte si persecutiuni imi deterati ocaziune de a me retrage si a'mi ved6 de alte afaceri. —

Deci d6ca eu intre conjuncturele de facia nu me afiu in stare de a'mi implini datorint'a patriotica si colegiala catra Dta, contezu pe indulgenti'a Dtale totu asia de patriotica; 6ra apoi mai nainte de a inchei6 acesteia linii ceru numai unu lucru dela Dta si dela amicii Dtale de opiniuni, 6ra acela este c6: pentru orice am scrisu eu pana acum in Gazeta, bine reu, vicl6nu seu absurdu, precum te esprimasesi Dta, se nu faceti vreo imputare nici Gazetei, nici redactoriulu ei si mai in scurtu la nici unu sufletu de romanu, ci numai mie singuru, numai asupra mea se incarcati t6ta respundietatea scrieriloru si a faptelor mele, 6ra altulu nimeni se nu suferu din causa mea. 6ra d6ca cumva dv6stra stapanitorii nostrii, domnii nostrii, credeti in adeveru precum ati si disu mai adesea, ca eu cu sofisme mele (pentruca asia diecti) asi amagi pe conationalii mei si asi fi periculosu patriei mele, aveti unu midilocu f6rte siguru de a scapa tier'a de mine, unu midilocu care se recomandaso si gubernulu absolutistiu in an. 1851/2. Potestatea discretionaria este in man'a Dv6stra, in voia ve sta c6 se ve folositi de ea ori cum v'ar placea si puteti fi f6rte siguri, ca partit'a dv. va aproba neconditionatu.

Intra altele binevoiesce a prim6 Domnulu meu asigurarea deplinei mele stime si consideratiuni, cu care sunt

Brasiovu 18 Martiu 1868.

G. Baritiu.

Se se desamag6sca si orbulu!

De langa Ternav'a mica 3 Martiu. Me rogu se primesci in col6nele pretiutei Gazeta o scurta descriere despre decursulu adunarei comitetulu centrale alu Cetatei de Balta tienutu in S. Martiu la 27 a lunei trecute sub presiulu comitelui supremu.

Este de insemnata ca, pre candu si dintre fratii nostrii maghiari lipsira vreo cativa, pre atunci din celi 80 membrii romani, carii de si suntu in minoritate in comitetu, dara totud6una au desvoltatu destula activitate, asta data abia se presentara din ei o a patra parte. — Ac6sta impregiarare nici decatu nu p6te fi caracterizata de efflusu alu indiferentismulu, ci ea 'si are causele sale, atatu in situatiunea politica, carea pentru romanii din Transilvani'a e asia si atatu de vitrega, catu si in disgustulu de care suntu patrunci toti romanii din comitatu, facia cu capulu loru politicu, cu care in rugin'a sa aristocratica, pre ori ce cale, nu poti esi la nici unu lucr de d6mne ajuta. — Intre celi de facia s'a aflatu si bravulu barbatu alu natiunei Ioane Orosu, fostu deputatu in diet'a din Sibiu si aseoru la tribunalulu nostru comitatense, 6ra acum dupa unu lungu servitiu facutu statulu cu sinceritate si diligintia, pensionatu cu 156 fl. v. a. (?). — Departe de a ti put6 spune despre vreunu rezultatu alu pertractariloru im-

bucuratoriu pentru romani, singur'a mangaiere cu carea ne amu despartitu este, ca romanii si asta data si-au salvatu on6rea si si-au linisoitu consciint'a. — Celu mai principalu intre obiectele de pertractare a fostu alegerea mediculu, ingineriulu, a vicenotariulu comitatense, precum si a altoru 8 subjudi cercuali. — Ac6 se au intemplatu luptele si totuodata si nedreptatirile romaniloru. — Voiu merge pe rondu pana la ea. Comitele supremu la 11 6re ale dilei preatinsu a deschisu adunarea cu vreo cateva cuvinte. — Judele primariu D. I. a cetitu raportulu despre trebile administrative ale comitatulu. — D. Ioane Pinciu presiedintele tribunalulu a raportatu verbalu in limb'a romana, despre activitatea acoluasiu. — Ordinatiunea in. Guvernu despre infintierea subjudiloru cercuali, cu l6fa de 350 fl. v. a. pro anu, a fostu ascultata cu multa placere si salutata cu entusiasmu, mai alesu din partea compatriotiloru nostrii, carii avendu franele a mana 'si diresesera lucrurile asia, catu erau securi oa si pentru ambracarea acestoru posturi, voru sc6te erasiu numai totu de ai loru. — Paroedienduse la ordinatiunea ministeriale despre conscrierea teneiloru inrolandi pre anulu aceata, comitetulu a aflatu, ca oficiolatu a comis u facta ilegale, d6ca a intreprinsu conscrierea inainte de a consult'a pre comitetu si'lu face atentu, c6 pre venitoriu se se abstiena dela atare facta cutezata, oa-ci la din contra, va fi silitu a se folosi de puterea sa disciplinaria, ce i sta suptu dispuazere. — Nu mai pucina opusetiune si combateru intempn'a si ordinatiunea inalt. Guvernu despre stavilirea venderei tabaculu, inca sub cetire se audira strigari: spione! Conmembrulu Szilágyi L. intr'o vorbire apasata a aratatu, ca croitorulu acesteia ordinatiune nu se prea distinge de Bach et Schmerling, ca trebue a se spinge mai alesu si din acelu punctu de vedere, oa-ci prin promisiunea de 5 percente celui ce va denuntia pre cutare vendiatoru de tabacu, deschide cale la demoralisarea poporulu, 6ra de alta parte ministerulu nu a avutu putere de a opru producerea tabaculu, oa-ci indemnitatea a fostu data numai pre 4(?) luni. Dupa mai multe deabateri totu cam de felulu acesta, s'a propusu alegerea unei comisiuni, carea se elaboreze o reprezentatiune substernenda la ministeriu in obiectulu acesta. — Totu asemenea f6 scernanata si ordinatiunea in. Guvernu despre infintia ea magaziniloru de pastrare si aflanduse suptu decursulu discusiuniloru, cumca in comitatu se afia infintiate mai multe, s'a decisu a se denumi o comisiune, carea se le ia in s6ma. Celealalte ordinatiuni ale in. Guvernu, despre desfintierea oficialiloru pupilari si inlocuirea loru cu unu subnotariu cu plata de 500 fl. v. a. alegundu dintre 3 caudidati ai comitelui supremu; despre introducerea cartiloru funduarie si despre aplicarea asesoriloru onorari la tribunale, se au ascultatu mai cu rec6la, se au lutu spre sciintia si nu li se au prea faoutu remonstratiuni. Ceea ce ne a surprinsu mai multu, a fostu impregiararea urmat6ria: Publiculu p6te i este cam cunoscutu ca, la alegerile oficialiloru comitatensi din v6r'a trecuta o parte insemnata din fratii maghiari, vedindu ne legalitatile comise de catra siefulu comitatulu, in legatura si intielegere cu romanii in numeru de 80 insi, au facutu protestu energicu la regimu in contra procederei siefulu, si din motive prea ponder6se, au cerutu nimicirea aceloru alegeri si ordonarea altora. C6 er'a mai naturalu si mai logicu, decatu c6 numitii la casu de vreo resolutiune ori ordinatiune ne favorabile, se fia solidari si mai departe si terenulu apucatu se'lu apere cu resolutiune si constantia, — in6e ce se veli! Politia oportunitatei de si nu in intinsu, dara mai alesu de unu timplu inc6ce, este caracteristica, nu numai unei fractiuni neinsem-

nate, ci chiaru tuturor ungariloru. Cine nu vede cu ochii liberi, puna -si ochilari si caute in relatiunile Ungariei catra Austria, deci si confratii nostrii, condusi de acésta politica, la cetirea ordinationei ministeriale, cá respunsu la protestulu loru atinsu, prin care gravaminele aduse de densii se dechiará fara fundamentu, éra candidati a síefului comitatense se primesce de buna si alegerea facuta nu se nimicesce, nici an clatitu cu capetele sale, nici au miscatu cu buzele, ci au tacutu cá pescele, cá cum acésta le ar' fi fostu scopulu, vandu s'au alaturatu la protestu. Se se desamagésca si orbulu, care mai speréza in sincer'a distingere de coloru!
(Va urmă.)

Delegatiunea ungarésca. La cele publicate in Nr. tr. adaugemu, ca in aceea si sedintia a vorbitu si d. Fauru, inse nemicu nationalu, numai pentru propunerea regimului, ér' Aureliu Maniu dupa „Federatiunea“ vorbi asia:

„On. delegatiune! Din cauza ca sum deciatu a incuviintia o suma la parere mai mare decatu a minoritatii, ertati-mi a'mi motivá votisarea. (Se audimu.) Eu amu fostu membrulu oare s'a dechiaratu espresu, ca bugetulu acésta e numai transitoriu, si acésta cercutare trebuie luata in consideratiune la votarea bugetului. Buge-tulu presente nu e compusu in modulu, precum e datin'a in statele constitutionale, ér' noi din parte-ne n'amu fostu preveduti cu cunoascintiele necesarie, cá se potemu dice positivu: atat'a e de lipsa, séu ba, ca-ci si pentru noi e acésta celu d'anteu bugetu constitutionalu. Majoritatea comisiunei bugetarie a decisu a computá cele 4 milioane, cauzate prin urcarea pretiniriloru de provisiune, de si dechiarase minist'ulu de resboiu, ca in privint'a acestei sume nu póte luá asupra si responsabilitatea, déca nu'i se va votá unu creditu de reserva. In contra acestei afirmatiuni a dechiaratu comisiunea, ca creditulu de reserva nu'lu va votá nici intr'unu casu, si sum'a acésta a consideratu-o, cá candu aru fi si introdusa in bugetu; a trebuitu se o consideramu cá factoru presente, pentruca minist'ulu ni a concessu in urma, ca se póta crutiá si acésta suma. Eu amu calculatu si amu affatu, ca considerandu cele 4 milioane mai susu amintite, si cele 3 milioane concesse de ministeriu, intre propunerile majoritatii in fapta nu ecisite nici una diferentia. Amu luat daru cuventulu spre a'mi motivá votarea, adica din care cause votezu pentru o suma la parere mai mare, si spre a aratá pentru ce diferentia e numai paruta, ceea ce credu ca amu si aratatu. (Helyes). Fia-mi inca ertatu, on. delegatiune, a'mi esprime parerea despre politic'a afaceriloru esterne. Dupa cele ce le-a diu del. Tisza intr'unu modu atatu de eminente si oratoricu nu mi-aru mai remané alt'a, decatu a repeti cele amintite. Eu voiu numai se dicu, ca intereselorú nóstre numai atare politica corespunde, carea dupa pacea de Prag'a nesuesce la amiceatia sincera cu Germani'a si Itali'a.

Cu privint'a la politic'a orientala inca sum de parerea lui Tisza; mai fia mi ertatu a urmari politic'a, ce se observa facia cu tierile dunarene, cari se marginescu cu Ungari'a. Regimulu trebuie se se stradiésca a sustiené tierile acestea asia, precum sunt. In Romani'a jóoa acele interese cá in Ungari'a, de si nu sunt recunoscutu pana acuru; acestea sunt interesele conservarii proprie, cari mane poimane trebuie se ajunga la valóre. Eu cunosc relatiunile Romaniei (?) si soiu, ca Austria eosercéza in azea tíera o politica, care nu'i conoede nici cata influentia, pre candu tóte celelalte poteri mari eosercéza influentia cea mai efioace. Din punctulu de vedere alu comerioiului esternu inca trebuie se amintescu, ca Franci'a are acolo comericiu fórtu mare, ér' comerioiulu Ungariei marginasia nu s'a in nici o proportiune. E detorintia (?) regimulu maghiaru a influentia asupra politicei esterne, cá interesele tieriloru corónei maghiare se fia respectate (!). Pentru aceea mi-amu exprimat parerea in asta afacere.“ (Aplausu.)

Gen. maiorulu Grivicio cuventá asia: „On. delegatiune! La ideele generale si speciale, ce le-amu auditu eri si adi, amu onórea a face nisce observatiuni in numele minist'ulu de resboiu. Eri s'a diu, ca armat'a c. r. aru fi caus'a detorineloru de statu. Acésta nu e asia. Armat'a e numai sierbulu legii, armat'a nu soie, voimu noi a portá resboiu séu a

face alta manifestatiune. Totu membrulu armatei doresce se incete caus'a resboiului, fregarile intre natiiuni.

S'a diu, ca unitatea armatei se afla numai pre hartia, acésta numai acéla o póte crede, care nu vre se créda alt'a. Credeti-mi Dvóstre, ca ide'a unitatii e intiparita in inim'a fiacarui soldatu c. r., mai vertosu la ofiereri. Noi doimu, cá simtiulu acésta se se inradecineze in totu cetatienu statului. Totu soldatulu voiesce se invinga, staruiesce dara la gloria; déca amu poté dice, ca glori'a acésta se afla si in dualismu, atunci amu conoede dualismulu. Dlu Ivánka a diu, ca statulu armatei se póte reduce, si ca minist'ulu de resboiu ar' fi recunoscutu acésta in desbaterile comisiunei. La acestea observu ca adeveratu, dlu minist'ulu a diu acésta, inse elu a fostu silitu a o dice, de si a recunoscutu, ca in urmarea armelorú de astadi faptele viitorie sunt puse in manele infanteriei, a diu, se reducemu statulu armatei, si afirmatu, ca 6—8 lune de instructiune ajungu. Dloru! Acésta e sistemulu militiei. Primimu cu multumita simpatia, ce s'a exprimat aici, cu unitatea armatei, precum si simpatia exprimata intr'altu locu de unu barbatu mare de statu (Sohmerling). Despre armat'a maghiara dechiaru, ca aceea e afacerea dietei maghiare. Armat'a c. r. sta departe de ori si ce politica, si asia trebuie se si remana, déca nu voimu se se periclitaze cele mai sante interese ale patriei comune. Eu consideru armat'a ca pre unu organu, care are viétia si sentiu. Armat'a, dorere! a fostu fara norocu in dóue expeditiuni mari; nu denegu gresielele militaris si organizatoric, dar' trebuie se martorisimu, ca caue'a principala au fostu confusiunile sineindestulirea din intru. (Aplausu viu) Indestulirea trebuie se siba marginea sa si marginea acésta e unitatea armatei, si dlu minist'ulu de resboiu dechiaru pe facia si seriosu, ca la dualismulu armatei nu va conlucrá nici candu. (Miscare pre partea stanga.) Soldatulu c. r. se considera cu mandria de membru alu armatei comune si alu patriei comune. Armat'a se póta cu celu mai mare respectu facia unu legile, dar' pentru aceea doresce, cá si interesele ei se se respecteze; armat'a regretéza, ca s'au intemplantu eventimente, priu cari se devenitu neferioiti atati honvedu. — Pré bine soiti, domniloru, ca ofiererii nu sierbescu atat'a pentru bani catu pentru gloria, si déca s'aru impartu armat'a, inoatru s'o ié ofiererii.“

Candú dechiará gen. Grivicio in numele minist'ulu de resbelu, „ca armat'a niciodata nu se póte invoi la despartirea in dóue, niciodata nu'si va sacrifica unitatea“, se aratá o turbaratoria neodihna in delegatiune, asia si la cuvintele: „ca armat'a c. r. potesce cá se nu se vateme simtiurile ei ostasiescu“, apoi candu dice: „Noi cu profunda parere de reu vedemu pe honvedii maghiari, nenorociti in unu'a confusiunei ideelorú de acea oblegaminte; dar' domniloru, armat'a c. r. nu mai doresce una asia constelatiune de politica interna, care ar' provoca de nou o asemenea confusiune de idei de oblegaminte“, turbararea se infocá.

Grivicio dupa „Hazánk“ finesce asia: „Domniloru mei! Armat'a e oglind'a vietii poporului. Se se unésca tóte popórele monarchiei in unanima iubire de patria si armat'a c. r. se va lupta si va invinge cu unu entusiasmu admirabile“. Si dupace mai repetiesce se nu se jignésca simtiulu pentru unitatea armatei din adinsu, apoi adauge:

„Se pretenda popórele cu o voce, ca armat'a se apere pe intréga Austria si ori ce tíera singurita din monarchia va fi aparata cu celu mai banu succesu, dar' fara de Austria nici o tíera n'ar fi aparata. Eu asia credu, domnii mei, ca acésta e nenegabile consecintia a legei naturale si istorice, in contra oareia Ungariei intooma atatu de puoinu ei e ertatu a peoatui, catu si celelalte diumetati din monarchia.

Pentruca in Ungari'a se afla deosebite nationalitati, care numai pe bazea austriaca se unescu la impacare sincera si duratória (miscari vii). Unitatea armatei dara representa fericit'a binecuventare a vietiei si incoronarea impacitiei nóstre, pre candu impartirea in dóue a armatei fara orice indoiéla insemnéza destramarea atatu a Austriei, catu si a Ungariei.“

„Domniloru mei! In momentulu acéstu serbatorescu astfelu se dechiaru domnulu minist'ulu de resbelu comunu, cá se se audia si pe campiele cele mai departate ale patriei nóstre, pentruca e convinsu,

ca acésta e convictiunea cea mai santa a intregei armate c. r.“

(Asta vorba militaria are comentariu: ca armat'a in man'a maghiariloru ar' fi sclavirea nationalitatiloru.)

In 12 Martiu delegatii maghiari neputendu mistui cuventulu lui Grivicio, carele vorbieá despre unitatea armatei si despre nationalitati, adunanduse in cluburi se decisera, ca nu voru luá parte la sedintia pana candu minist'ulu nu va desaprobá cele dise de Grivicio, ceea ce si faoura, ca anuciara presiedintelui, ca de nu va urmá dechiararea, ei parasescu bugetulu. S'a tienutu deci consiliulu ministerialu, apoi in 13 in sedintia se infaciosiá min. Kuhn si in loculu lui Grivicio maiorulu de geniu Ghiczzy. Dupace presiedintele anuciá, ca maior. Ghiczzy functionéza cá reprezentante alu min. de resbelu, maioru Ghiczzy cetesce urmatórea dechiaratiune in numele ministeriului:

„Am observatu cu parere de reu, ca in discursulu de eri alu reprezentantulu meu s'au intrebuintiatu nisce expresiuni, cari se poteau esplicá intr'unu intielesu, ce n'a fostu in intentiunea guvernului.

Intentiunea mea a fostu a dechiará, ca eu intielegu § 5 alu art. 12 din 1867 relativu la comand'a, conducerea si organizatiunea interna a intregi armate, si asia si a armatei maghiare cá a unei parti integritórie a totalei armate, in sensulu, cá comand'a, conducerea si organizatiunea interna a armatei se fia intrunita (einheitlich) si dechiaru, ca cá minist'ulu comunu si responsatoriu alu resbelului nu potu avé chiamarea a esplicá legea in unu modu, prin carele s'ar periclitá integritatea armatei, déca aceea s'ar rumpe in dóue armate si prin acésta desbinare s'ar periclitá interesulu monarchiei precum si interesulu tieriloru de sub corón'a ungarésca.

Statorirea si striformarea sistemului de armare inse in Ungari'a nu póte se se intemple decatu prin convoirea legelatiunei. Acolo va fi la loculu si la timpulu seu, cá se se desbata si se se decida acéstu subiectu importante in modu constitutionale. Diu partea mea mi-am tienutu de detorintia a precisá in scurtu punctulu de vedere legale numai intr'atat'a, incatu fui provocatu la acésta prin votulu separatu ce s'a prezentatu delegatiunei.

Déca discursulu pronuciatu alalta eri ar' contiené cumva nisce expresiuni, cari nu corespundu posetionei de dreptu publicu a Ungariei, dechiaru in fino, ca acésta s'a intemplantu afara de intentiunea mea, fiinduca eu, precum avui si ocaziunea a o spune mai adeseori, mi recunosc de detorintia a avé purerea inaintea ochiloru legea (Aprobari).“

Per o zel cere dupa acésta dechiaratiune, cá se se suspenda sedintia pentru o diumetate de óra, pentruca membrii delegatiunei se póta desbata contradechiaratiunea ce voru se face. Se suspende; proiectulu fu primitu si in conferint'a tienut'a prin stang'a desavuarea se primí cá corecta. —

UNGARI'A. Pest'a. In sedintia deputatiloru din 14 Martiu intre petitiuni se presentá si petitiunea orasiului Hatiegu, care cerea se se ordinez nóua lege de deputatu, fiinduca dep. loru Dr. Ioanó Ratiu nevrendu a merge la dieta si-a datu responsulu catra alegatori, ca mai bile depune mandatulu, decatu se mérga la Pest'a. Presiedintele neluando nimeni cuventulu enuciá ca cererea Hatiegului nu se ié in consideratiune, fiinduca depunerea mandatului se face numai deadreptulu catra dieta. — Surtenu curiosi acuru a audi, in ce intielesu va depune mandatulu d. Dr. Ioanó Ratiu cá unulu, care n'a recunoscutu competintia dietei Ungariei de a se amestecá cá usurpatória in trebile ce se tienu de autonomi'a Transilvaniei. —

Caus'a uniunei Ardélului si a nationalitatiloru n'are prospectu de a veni inainte asia lesne. „Pesti Napló“ enumera cá agende ale dietei bugetulu, prelucrarea unui sistemulu de contributiune, instructiunea poporului, incolatu, relatiunile urbariali, lege de vonatu, form'a publicarii legiloru, espropriatiuni, procedur'a judecatorésca civila, nuvela de presa, lege despre dreptulu de proprietate spirituala, organizatiunea municipala, responsabilitatea judecatoriloru, legea penala, organizatiunea camerelorú comerciale si industriale, legea industriale, regularea societatiiloru actionarie, ramuririle drumului de feru si numai dupa aceste pomenesce si despre legea

nationalitatiloru, cauz'a croata si prelucrarea ordinei casei.

Lupta între partile Ungariei e mare si „Pesti Napló” le provoacă mereu la concordia, dar' democratii au devenitu in desperare, fiindu ca nu numai partit'a Deákiana, ci si ómenii loru cei liberali Klapka, Türr, cari se dederăde luptatori in fruntea democratiei, i au înscielatu, ca s'au alaturatu la aristocrati; ma renumitul Türr, care vorbeá pana acuma atat'a de egal'a îndreptare si fratieate se dechiarase dupa „Hazánk” in comitatulu Bacsa in contra încordariloru democratice, de a veni la carma, dicundu ca ei mai anteu ar' trebui se dovedéssa o inteligintia generala, o stare buna si o nedepeindintia individuala din privint'a buneii stari si apoi urmarile naturale de aici e egalitatea sociala. Parol'a maghiarului se fia nu numai a lucrá pamentulu, ci si dezvoltarea in industria, oomerciu si in sciintia. Si iachiaia cu vorbele contelui Batyáni, ca si in bordeele ciganiloru trebuie se ducemu invetiatur'a. Se întielege, ca numai atunci póte sperá democrati'a a veni la putere. —

A 3-a dare la semnu federala germana.

(Drittes deutsches Bundesschiessen.)

Din partea comitetului centralu suntemu cu totu adinsulu recercati a publicá invitarea puscatoriloru negermani din Austria la serbarea acestui escercitiu, ce se va face in Iuliu a. c. in Vien'a cá o serbatóre nationala la care suntu chiamati toti puscatorii din Germani'a si din strainatate precum si elvetienii. Invitarea suna asia:

„Catra puscatorii negermani din Austria!

A 3 a dare la semnu federativa germana s'a desftu pe 26 si urmatórele dile din Iuliu in Vien'a. Cu tóte ca dupa natur'a lucrului numai puscatori de nationalitate germana potu se fia membri ai federatiunei germane de puscatori, totusi diace departe dela acésta reunione orce cugetare la eschideri tendentióse facia cu celelalte familii si semintii de popóre intr'atat'a, încatu statutele federatiunei in § 3 isi aducu amintu espresu si de impartasirea óspetiloru negermani. Déca dar' ver-ce strainu, care doresce a serbá impreuna festinulu nostru, póte fi securu de o primire amicabile, avemu mare multamire a invitá la aceeasi ou deosebire pe aceia, cari nu se tienu de semint'a nóstra, inse totusi nu ne suntu straini, ou cari nu numai relatiunile de vecinatate, ci si cas'a domnitória comuna, interesele comune, acel'asi trecut gloriosu, aceleasi sperantie si încordari pentru viitoriu ne léga, ma legaturu de sange — de sangele versatu pe atatea campanii pentru asemenea cause — Dvóstra tuturoru puscatoriloru negermani ai Austriei ve tramitemu prin acésta salutarea nóstra fratiéssa si ne esprimemu astepaterea plina de bucuria, ca si puscarea federala germana in Vien'a -si va contribui denariulu la întielegerea si consolidarea amicitiei între deosebitele nationalitati ale imperiului. Vien'a in Februaru 1868. Pentru presied. comit.

Dr. Leopold Wittelshöfer siefu, Wilhelm Wiener locutienetoriulu siefului.

Pentru comitetulu centralu: Dr. Ed. Kopp presied., Enicu cav. de Maurer, 1. v. presied., Frid. Schmidt 2 v. presied. —

Noi romanii nu avemu reuniuni nici societati de puscatori séu detatori la semnu si totusi acésta deprindere e una dintre cele mai placute, mai distragátorie si mai destoinice de a forma animi martiali si barbati preparati, pentru eventualitati de apararea vietii in contra oriminaliloru, lotriloru, rapitoriloru si jignitoriloru de pacea publica. Tóta inteligentia romana mai juna in tóte comitatele are nu numai drumu deschisu, ci si unu felu de obligaminte a pasí la infintiarea de asemeni Reuniuni tramitendusi statutele spre intarire, care trebuie se se aprobeze, déca au de scopu numai deprinderi si pzegatiri in folosulu pazei publice. La noi ar' poté se fia impreunate in locu de spiritul liquidu, care predomina la unele asemene societati, ou deprinderi gimnastice si discursuri luminatórie de spiritu, dezvoltátorie si formatória de animi si ne ar' folosi in totu respectulu pré multa pentru inciarrea cu o viatia mai via. — Popórale vreu a se cunóce unele pe altéle dupa tóte indemanarile si decasteritatile pe

le posedu. Noi avemu buni venatori, buni f. soldati, dar' societati de puscatori cá in palma. Sasi au, maghiarii au pe honvedii, cari se deprindu in scóla de arme si escercitiu. Noi de ce se mai amanamu?! —

Reportulu

comitetului societatii pentru literatur'a si cultur'a romana din Bucovina.

(Capetu.)

Despre biblioteca reproducemu, ca cu finea anului 1867 se afla in biblioteca 638 de opuri in 693 de tomuri, 185 de fascióre si 13 tablouri si pe langa acestea si tóte foile perio dice romanesci din anulu 1867. Foile romane s'au primitu si intr'acestu anu in schimb dela binevoitorii loru Redactori, precum s'au amintitu mai înainte.

Asiderea s'au darnitu bibliotecei mai multe opuri si anume de catra dd. Romulu Scribanu 6 opuri in 9 fascióre; Alecsandru Treboniu Laurianulu 1 carta (mapa) si unu opu; A. Parteniu Antoniu cart'a cea mare si pretiósa a Romaniei si cart'a Europei; Vasiliu Andrievoicu 2 tablouri; G. S. Petrini 1 opu; N. Ch. Quintescu 1 opu; A. Hurmuzachi 1 opu; contele Scarlatu Roetti 1 opu; Demetriu Petrino 1 opu; P. Paicu 1 opu. Acesti doi domni din urma au darnitu societatii inca unu numeru fórté însemnatu din opurile dloru sale sel.

Partea finantiare. Comitetulu au primitu in cursulu anului in puterea § 28 pt. 5 din statute unu numeru însemnatu de membri ordinari ai societatii cu taca anualá ordinaria.

Pe domni Demetriu Popovicu si Ioane Zota din Chisilau, facundu fiacare societatii unu daru de cate o mie de fiorini v. a. in obligatiuni rurale, ii insiá comitetulu dupa dorint'a domniiloru sale între membrii fundatori ai societatii.

D. Artemiu Ieremievoicu, contribuindu 200 fl. v. a. in obligatiuni rurale, ilu trecu comitetulu in puterea § 7 din statute din sirulu membriloru ordinari in alu membriloru fundatori.

Deoi societatea au intratu in anulu de facia cu 16 membri onorari, cu 11 membri fundatori si cu 121 de membri ordinari. Acestia din urma — numeranduse si restantiele din anii trecuti, au a platí 2491 fl. v. a.

Altu venitu in anulu acest'a suntu urmatóriele daruri facute societatii:

- Dela Domnisiór'a Eufrosin'a de Popovicu 20 fl. v. a.
- Dela dl. Georgiu Popovicu 40 fl. v. a.
- Dela cinci deputati dietali cate 10 fl. la unu locu 50 fl. v. a.
- Dela dl. A. Lupascu din Bucuresci 60 fl.
- Dela prea Santi'a Sa episcopulu Caransebesiului, dl. Ioane Popasu 100 fl. v. a.

Pre acesti contributori 'i a însemnatu comitetulu in puterea § 12 din statute între binefacatorii societatii.

Atatu numitii, prea generosii membri fundatori, catu si nobilii binefacatori au drépta pretensiune la cea mai caldurósa recunoscintia a întregei societatii.

I. Veniturile societatii in anulu 1867 suntu:

- Remasiti'a casei din anulu 1866 5400 fl. oblig., 248 fl. 3 cr., 9 galb.
 - Dela binefacatori 1000 fl. oblig., 270 fl.
 - Dela 4 medulari fundatori 1400 fl. oblig., 200 fl.
 - Dela medulari ordinari 1082 fl.
 - Interesele fondului societatii 284 fl. 39 cr.
 - Venitulu inchiriarii unei odai 72 fl.
 - Venituri extraordinari 10 fl. 50 cr.
 - Obligatiuni oumparate 200 fl.
- Deci dara sum'a totala este 8000 fl. oblig. si 2166 fl. 92 cr., 9 galb.

II. Spesele societatii in anulu 1867 suntu preliminate: ou 2000 fl.; s'a cheltuitu 1795 fl. 33 cr., 9 galb. Fondulu 8000 fl. oblig., 371 fl. 59 cr. —

Dela inchiaierea bilantiului pentru anulu 1867 au mai încursu dela dl. cavaleriu Iancu de Sírcea din Valeni, cá contribuie de membru fundatoriu, 300 fl. v. a. in obligatiuni; dela dl. Demetriu de Petrino unu daru de 100 fl. v. a. in obligatiuni, prin care venitu se maresce fondulu societatii dela 8000 fl. la 8400 fl. v. a.; éi' pe sém'a restantieloru anului trecut au încursu 139 fl. v. a., prin cari scade sum'a totala a restantieloru de 1339 fl. la 1199 fl. v. a.

„Acést'a este starea trebiloru societatii, pe carea am credut'o de dator'a nóstra de a v'o

infaciá mai înainte in margini restrinse; si aceste suntu si lucrarile cele mai însemnate, oari comitetulu Domnici Vóste le-au întreprinsu si escercutatu in cursulu anului trecut.

Cata însuffetire, cata imbracisare au aflatu societatea din partea membriloru sei si a tuturoru compatriotiloru nostri, precum si încatu au sporitu ea in anulu acest'a, va judecá onorat'a adunare din cele espuse. Ea va affá, ca nicaiuri nu s'au adaveritu mai chiaru, precum facia cu societatea romana literaria din Bucovina, cuventulu anticiloru nostri strabuni: „Concordia res parvae crescunt”.

Déca in siedint'a de astadi a onoratei adunari se voru încuviintá nóuele chisuri si propuneri ale comitetului pentru marirea venituriloru si a fondului neatacaveru alu societatii, atunci speramu, ca viitorulu reportu anualu, ce va avé a se supune onoratei adunari de catra noulu comitetu, va aratá rezultate multu mai însemnate si mai avantajóse ale administratiunii societatii.

Danduse societatii cu privire la scopurile ei cele salutare totu concursulu moralu si sprinulu trebuitoriu din partea numerosiloru sei membri si a zelosiloru compatrioti, cari dorescu dezvoltarea si demnitatea nationala, societatea nóstra, aflanduse sub scutul celu puternicu alu cerescului parinte, care dela începutu au binecuvéntat'o; de propasiesce pe di ce merge, fara intrerumpere, si sustienuta fiindu cu iubire si tacia de catra amicii sei sinceri, devotati si invapaiati, va fi fara intardiare in stare de a' si impliní menirea sa de cultura in modulu celu mai folositoriu si in tóta întinderea sa pentru patria si bisericu.

Comitetulu societatii pentru literatur'a si cultur'a romana in Bucovina.

Presiedinte: Cavaleriu Georgiu Hurmuzachi. Vicepresiedinte: Ioane Calinciocu. Secretariu: Leo Popesculu. Membrii: Samuil Andrievoicu, Emanuilu Bendevaschi, Mihailu Calinescu bibliotecariu, Leonu Ciupercovicu, Artemiu Ieremievoicu, Vasiliu Mitrofanovicu, Orestu Renei de Harsieni casieriu, Ioane alu lui Georgiu Sbierea redactoriu, cav. Eugeniu de Sírcea, cav. Nicolau de Vasilco, cav. Dr. Iancu de Zota, cav. Dr. Alecsandru de Zota.

Membrii onorari 16, fundatori 11 si membrii ordinari are 121. —

ROMANIA.

Statutele Reuniunii femeiloru romane din Iasi.

(Capetu.)

Art. 9. Fondulu reuniunii va remané netinsu, si numai din interesele ce voru proveni din capitalele date pe dobanda se voru întrebuintá trei parti spre ajutoriulu orfaneloru numite, lipsite de parinti si feteloru serace, éi' o parte se va alaturá la fondu. Colectele facute in bani spre scopulu acest'a éra si se voru alaturá la oapitalu; éra cele facute in carti de invetiatura séu in vestminte se voru imparti între densele. Colectele in materiale se voru preface in bani alaturanduse éra si la fondu.

Art. 10. Dupace se va mari fondulu reuniunii in timpu de cativa ani, acelu fondu se va preface in asiediminte filantropice de crecerea si invetiatur'a seracelor in tóte ramurile atingátore de seculu femeiescu cu privire la orfanele nóstre cele lipsite de ambii parinti si la celea ai caroru parinti traindu voru fi contribuitu spre sporirea fondului reuniunii.

Art. 11. Fetele cele mai cecelinti se voru întretienea cu tóte cele trebuitóre aici séu in strainatate, éra altele se voru ajutá cu mai pucinu.

Art. 12. Numai o majoritate de dóue treimi din adunarea generala, care se va întruni conformu art. 7 din aceste statute, va poté face o schimbare in aceste statute, urmanduse dupa forme de dreptulu de reuniune.

(Subscribe.) Cleopatra Boteanu, Luisa Moiescu, Elena Crainicu, Elena Istrati, Smaranda Branza, Ecaterina Istrati, Hirsilia Istrati, Elisa Istrati, Aristia Popescu, Eugenia Ureche, Ana Stamatopolo, Maria Lupu, Ana Tacu, Elena Ciuca, M. Ionescu, R. Gavrilu, Sofia Castaforo, Rucanda Chirnischi, Cornelia Emilianu, Veronica Miclea, Matilda Siblianu, Elena Ionescu, Zoe Antipa, Eufrosina Antipa, R. Draghici, C. Gregorescu, Aglae Tautu, Eufrosina Al. Ureche, Victoria Al. Ureche, Elena Miller, Margareta

Miller, Elena Miller nascuta Verghy, Cornelia Columbu, Elena Malinescu, Maria Macedonu, Elena Baroti, Anastasia Constandiniu, E. Voinescu, M. Livaditi, N. Lochmann, M. Cosinu, Petitu nascuta Stamati, Lina Stroja nascuta Isvoranu, Zoe Teutu, Ecaterina Filostratu, Catinca Tiony. —

List'a de subscriptiune anuala la fondulu Reuniunii femeiloru romane:

Matilda Sihleanu 20 galbeni, Veronica Miclea 2, Maria Lupu 2, Cornelia Emilianu 2, Arisia Popescu 5, Catinca Tiony 2, Elena Istrati 2, Ecaterina Istrati 1, Herselia Istrati 1, Lina Stroja 1, Maria Costinu 1, Roscanda Gavrilu 1, Smaranda Branza 1, Clara Stamati 2, Eugenia Uroche 1, Casandra Hazu 3, Elena Corjescu 6, Cleopatra Petitu n. Stamati 2, Maria Macedonu 2, Elena Voinescu 2, Elisa Rosiu 2, Anastasia Constandiniu 4, Maria Ionescu 2, Natalia Lochmann 2, Ecaterina Tacu 5, Aglaea Tacu 5, Sevastitia Calinu 2, Ecaterina Filostratu 2, Ecaterina Savulu 1, Sevastitia Lupu 5, Elena Raleti 2, Raluca Ene 2, Zoe Teutu 2, Frosa Calinsou 2, Maria Popovioiu 1, Ursitia Mhailescu 1, Anastasia Ursu 1 galbinu.

In 30 Dec. s'au propusu cá midiolóce la sporirea fondului Reuniunii a re da in carnavalulu acest'a patru balari publice cu intrat'a de diece lei de persóna, fara lúcsu, si in toalet'a oea mai simpla, asia cum convinemai bine institutiuniloru democratice; si dóne representatiuni teatrale de societate in postu. —

Resunetu: Cu mare bucuria si stima catra nobil'a Reuniune a femeiloru romane, vedemu ca ardórea nationala, insuflata de spiritulu eelu sublimu alu misiunii, cu care a insestratu natur'a pe seculu frumosu la deslegarea problemei celei capitale a educatiunii, a facutu, cá se intre pre campulu celu frumosu alu emulatiunii si cea mai mica fíntia romanéscá, contribuindu la prosperarea natiunii prin bun'a crescere, cu denariulu veduvei si cu conlucrarea potiútiósa. Am venatu si impintenatu familiarisarea romaniloru nostri cu idea de a imbraciosia reuniunile intre sene spre orce scopu nationalu si industrialu fara exceptiune inainte cu 18 ani. — Acésta idea am facutu si oorpú intre femeele romane din Austri'a si ea a fostu semintia sanatósa, ca, aruncata de ventulu celu puternicu alu spiritului si alu iubirei de unire si concordia la întreprinderi si preste Carpati, a facutu se créscá acum o planta domestica din ea, intocma dupa chipulu si asemenarea celei de antea. — Fia binecaventatu rezultatulu acestoru intruniri! Inceputulu lorú a fostu si este atatu de generosu si nobilu, si urmarile lorú atatu de puternice! — Gloria si onóre seculu frumosu alu natiunii romane din Orientu, care esindu din intonereculu neactivitatii a întielesu spiritulu timpului si a intratu cu denariulu ei in sirulu luplatoriloru decisi pentru inaltierea culturai nationale romane prin imbraciosiarea orecerei seculu frumosu! Asia, ca generatiunea, care va suge cu laptele mamei sale si ardórea nationala si patriotismulu celu mai sinceru nationalu cu abnegarea de sene pentru fericirea totului, aceea va poté renasce si Mucii, si Meteli si Fabricii, Valerii fii cá Grachii din cópsele unei Cornelia, cari se póta conduce natiunea la isvorulu tamadiurii in pamentulu fagaduintii sale. Inca odata: Lauda si onóre seculu frumosu, care prigonindu indiferentismulu si renegatismulu cu varg'a activitatii si a zelului nationalu -si afla tóta glori'a sa in a face bine, in a-si contribui denariulu pentru inaltierea stimei numelu romanu, si pentru conservarea si nobilitarea suveniriloru nóstre ereditate dela strabuni prin arm'a cea mai puternica, prin arm'a culturai si a spiritului. — Acestu resunetu e omagiulu nostru catra angérii vietii nóstre nationale, cari si au datu man'a a usura sórtea celoru ce diacu in pulbere prin buna orecere, midioloculu celu mai nobilu si mai folositoriu natiunii. Fia cá seculu frumosu alu natiunii romane se'si afle tóta mandri'a numai in fapte de aceste nationale; ca atunci spiritulu din culme va diota preste sórtea cea vitrega. — R.

Din afara avemu a relata, ca in Romanii'a corpurile legislative lucra la meruntiele. — Er' in Europ'a se crede, ca Principele se va pro-

chiama de rege. In aceste momente ce citimu cu atentiune depesi'a urmatória din diurnalulu „Tiér'a“:

„Parisu 17 Martiu. Diariulu „Le Constitutionnel“ (diariu semioficialu per escelentiam) reproducundu unu articulu recentu alu „Tierei“, apasa asupra interesului statornicu alu Franciei pentru desvoltarea Romaniei. Elu pune in evidentiá intre altele, ca Franci'a urmarieá dóne scopuri pe malurile Dunarei: Unirea si inaltierea pe tronul a unui Domnu strainu. Princiulu de Hohenzollern reprezenta acea, ce ea considerá, cá celu din urma cuventu alu politice sale dunarene. „Constitutionalulu“ vorbindu de sgomotele relative la o pretinsa favorisare a unei restauratiuni Cuza, s'au la anecsiunea Romaniei de Austri'a, se declára autorisatu a desminti formalu, nisce alegatiuni asia de contrarie cu politic'a lui Napoleonu, cá si cu aceea a lui Francison Iosifu.“ — Dupa aceste pucine si bune se trecemu la una scire din „Lloyd“. Pestanu, care afla din fontana demna de credintiá, ca principele Carolu ar' fi primitu dela Berlinu avisare cá pe lun'a lui Maiu se statoréscá definitivu dechiararea nedependintii Romaniei, pentruca c. Bismark iea asoprasu a castiga si pe Franci'a la acésta, apoi se aduce in combinatiune si calatori'a principelui Napoleonu cu lucrurile orientali, pentru fundarea confederatiunii natiuniloru din Turci'a, la ceea ce nici Napoleon nici Rusi'a nu su contrarie. — Diurnalulu din Prag'a „Politik“ impartasiesce din fontana pré secura chiaru din Berlinu, cumca in 9 sosí Kossuth in Berlinu si totu in 9 si 10 avú intalnire si conferire atatu cu princ. Napoleonu oatu si cu c. Bismark si in 11 dupace tramise pe agentulu seu la Pest'a, care 'lu asteptase in Berlinu inca inainte de sosire — calatori' indeceptu la Turinu. —

In Franci'a involarea dupa nóua organizatiune de armata a inversunatu animele in mai multe departemente si demonstratiunea gardei nationale dela Toulos'a inca se dice a fi fostu impreunata cu lupte si impotriviri totu din oasu'a inrolarii, care decurge cu atata strictetia, incatu de eca. din 700 inarisi in arondisementulu alu 12 din Parisu numai 3 s'au dechiaratu de nedestoinici de a purtá arme. Unele diurnale, cu buna séma de cele dusmane, me'gu pana a dice, ca in Toulos'a demonstratiunile au fostu mestecate si cu versare de sange si cu descarcaturi de púsci asupra poporului, care strigá: „diosu cu imperatulu!“ — Intr'aceea corpulu legislativu procede cu lucrurile sale si a fipsatu si legea pentru reuniuni rieptandu tóte amendementele, care tiente la libertate ne tiermurita de reuniuni politice. — Caus'a cu Itali'a tooma prin mediolocirea princ. Napoleonu se apropia cu inoetulu de complanare. —

In Rom'a pré santi'a sa pontificele romanu a tinentu alocutiune fara cá se fi esitu in publicu cuprinsulu ei. A denumitu si instalatu si vreo cativa cardinali, intre cari si pe L. Bona parte, ceea ce multumí pe imp. Napoleonu cá veru cu deosebire, pentruca se oferí a i purtá tóte speesele de instalare. Reactiunea se totu incórda pretutindini spre a face dificultati regimelorú democratice, intre cari astadi vié si Angli'a a se enumerá, in care s'au totu mai muiatu animele lordiloru spre a se familiarisa cu latirea dreptului politicu preste tóte clasele poporului si inca preste clas'a mediolocia cam cu apropiare de votulu universalu; astfeiu puterile occidentale adanse ou Itali'a voru avé o aliantia si de principiu democraticu intre sine si asia in scurtu va bate ór'a pentru vecinie'a pomenire a reactiuniloru. —

Turci'a pune 150 mii ostasi pe pitioru spre a observa miscarile bosniace-bulgare.

Dela Belgradu 14 Martiu se depesiazá „Monitorulu“ Romaniei, ca la Craconic'a in Bosni'a intre basibozuci si crestini s'a intemplat unu conflictu sangerosu remanendu din ambe partile multi morti si raniti.

Lui „M. P.“ Belgradu 15 Martiu. Ali-Pasia a atacatu G. acianitia (in Erzegovin'a). Au cadiotu multi morti si raniti. — Deputatiunea Muntenegrului inca totu silesce la Pórta cederea unui portu. Bulgarii inca erá gat'a de prorumpere, dar' Omeru-Pasia cu 30 mii le a taiatu curagiulu deocamdata. —

Literariu.

Din „Transilvani'a“, fói'a asociatiunii transilvane pentru literatur'a si cultur'a poporului romanu, a esitu si Nr. 7 in 15 Martiu. Cuprinsulu ei traotéza a) despre Dr. Vasile Popu, notitie multe interesante, pana acum nepublicate. b) Moldov'a la an. 1821, poesia de Fabianu (s'éu Vas. Bobu) din Moldov'a si discursulu dlui Asache la aniversarea dlui Vasilie Lupu, fundatorele scóteloru romane in Moldov'a. c) Monete si medalie antice si alte anticitati dupa „Trompet'a“. d) **Clio**, continuare din extractele memorabile ale contelui Iosifu Kemény. De aci se vede, ca in an. 1751 romanii din scaunulu Sibiului, Sighisórei, Mercuriei, Cincului, Cohalmoloi, au cerutu incuistiuni in contra gravaminelorú; 1784: reporturi despre Hora si Cloaca si decretulu anticu despre unele puncte urbariali de observatu; despre imigratiunea romaniloru in Moldavi'a; avisari din mai multi auctori despre romani; unirea romaniloru Romanii liberi dela platirea decimelorú, avisare la Felmer pag. 60. Romanii din Slavoni'a (?) sub Leopoldu I. tora siliti a trece la unione. Nicolaus Olahus a fostu romanu. Paz'a muntiloru a fostu incredintiatá romaniloru dupa Eder si Felmer. Unele privilegia ale romaniloru in Ungari'a se caséza — vedi Kováchich Epioris documentorum pag. 99 — si alte avisari interesante. e) Reportulu despre bibliotec'a asociatiunii si despre lucrurile comitetului si ale comisiunii bugetarie. f) Publicarea contribuiiloru incurse la asociatiune si unele insoiintari literarie. —

Dictionariu literar maghiaru-romanescu compusu de D. Georgie Baritiu sub tipariu si pana acum au esitu 5 cóle in 8° mare garmond destinatu a fi de ajutoriu la tenerimea romana, care invetiandu prin scótele maghiare adesea nu întielegu de locu ce invétiá, perdiendusi ani întregi fara rezultat. Totu asemenea acésta carte va indemaná mai alesu pe acei dd. functionari, caroru terminologi'a cea nóua maghiara n'are de unde se le fia oúnoscúta.

Dictionariulu de marime între 35—40 cóle tiparite si cu unu adansu de ortografiá costa pe calea abonamentului 3 fl. 20 or. v. a., éra dupa esirea lui va trece la librarii, care'lu voru dá multa mai scumpu. Abonamentulu se face la autoriulu aici in Brasiovu.

NB. pentru junimea literaria: Ceea ce repetii adese între invetiacei, socotescu, ca nu voiu atinge nici o ambitiune, déca voi repeti si aici in publicu: Am vediatu juni, cari in etate frageda inamorati de nectarulu sciintieloru se dedica diu'a si nóptea la lectura cu o pasiune patimasia, inse, fiinduca ei nu'si facea insemnari despre cele ce cetea, intr'o carticica impartita dupa alfabetu de lucruri si altulu de persóna, dupa catuva timpu -si uita si de numele auctorelui celu cetise. Extractulu lecturai C. Kemény detoresce ingrigiarii lui, de a insemna la litere si cuvinte totu ce a cititu, si junele romanu fara astfelu de procedere se nu cetéscu nici unu oalindariu macaru. — Urmarile voru justificá cele dise. — R.

— Ministeriulu instructiunii publice din Romanii'a in suplementulu dia Nr. 9 alu „Monitorulu“ a provocatu pe profesori a se tipari manualele de scóla in restimpu de unu anu pentru traduceri si de 2 pentru compuneri originali promitendu tiparierea si premia dupa meritulu cartii. —

Publicatiune.

Bunulu fostu odata in posesiunea lui Iosifu Bistrai in Bistr'a aprópe de Campeni, Abrudu si de drumulu de tíera nou deschisa alu Turdei, pentru departarea locuintei posesorului se afla de vendutu séu de ecsarendatu; se afla totuodata pre acestu bunu una negociataria de marfe mieste si unu edificiu cu positiunea langa drumu fórtu aptu pentru ospetaria (crisma).

Deslucire mai de aprópe se face prin

Adolf Stoffel

2—3

in Sibiú. (Hsh.)

Cursurile la bursa in 20. Mart. 1868 sta asia:

Galbini imperatesci	—	—	5 fl. 47 or. v.
Augsburg	—	—	113 „ — „